

JUSTITSMINISTERIET

Politi- og Strafferetsafdelingen

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K

Dato: 14. juni 2017
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Christian Nikolaj Søberg
Sagsnr.: 2017-0030-5493
Dok.: 2286820

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 539 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 18. april 2017. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Peter Skaarup (DF).

Søren Pape Poulsen

/

Nicolai Winther

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 539 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Kan ministeren redegøre for, hvad der ligger til grund for Rigsadvokatens og Statsadvokaten for Økonomisk og International Kriminalitet (SØIK)s afgørelser om ikke at retsforfølge gamle sager om krigsforbrydelser begået under 2. Verdenskrig, jf. artiklen »Skaarup stiller spørgsmål til minister: Rigsadvokat afviser sag mod danskere for krigsforbrydelser«, den 21. marts, TV2.dk?”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Den i spørgsmålet nævnte artikel omtaler to konkrete straffesager, hvor efterforskningen den 2. november 2016 blev standset af Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, og hvor Rigsadvokaten den 7. marts 2017 ikke fandt grundlag for at ændre statsadvokatens afgørelse.

Efterforskningen i de pågældende sager blev indledt på baggrund af en anmeldelse mod et tidligere Frikorps Danmark-medlem, som Efraim Zuroff på vegne af Simon Wiesenthal Centeret indgav til Københavns Politi den 21. juli 2015. Anmeldelsen angav ikke nogen konkret begået forbrydelse, men henviste til, at den pågældende som soldat i Frikorps Danmark havde gjort tysk krigstjeneste i Bobruisk-lejren i Hviderusland fra efteråret 1942 til foråret 1943. Sagen blev overgivet til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet, som under efterforskningen blev opmærksom på endnu et nulevende tidligere Frikorps Danmark-medlem, som havde opholdt sig i Bobruisk-lejren i samme periode. På den baggrund indgav Efraim Zuroff også en anmeldelse mod denne person.

Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet vurderede anmeldelserne i forhold til § 2 i lov nr. 395 af 12. juli 1946 om Straf for Krigsforbrydelser og § 8 og § 9 i lovbekendtgørelse nr. 368 af 6. juli 1946 om Tillæg til Borgerlig Straffelov angående Forræderi og anden landsskadelig Virksomhed sammenholdt med straffelovens § 237 (drab), § 245 (grov vold), § 246 (kvalificeret grov vold), § 260 (ulovlig tvang) og § 261 (frihedsberøvelse), jf. § 23 (medvirken), og foretog en ganske omfattende efterforskning af sagerne. Efterforskningen omfattede gennemgang af arkivmateriale fra Statens Arkiver, gennemgang af retsbøger og afhøringsrapporter fra retsopgøret efter 2. Verdenskrig og afhøring af tidligere Frikorps Danmark-medlemmer, historikere, journalister, amatør-

historikere og samlere.

Den 2. november 2016 traf Statsadvokaten for Særlig Økonomisk og International Kriminalitet afgørelse om at indstille efterforskningen i de to sager. Begrundelsen for afgørelsen var, at der ikke under sagens efterforskning var fremkommet oplysninger om konkrete forbrydelser begået af de pågældende, og at der ikke i øvrigt var fremkommet oplysninger, der skaber en rimelig formodning om, at der var begået noget strafbart forhold, der kunne henføres til de pågældende.

Den 28. november 2016 påklagede Efraim Zuroff på vegne af Simon Wiesenthal Centeret statsadvokatens afgørelser til Rigsadvokaten. Rigsadvokaten valgte på grund af sagernes helt særlige karakter at realitetsbehandle klagen, selvom Efraim Zuroff og Simon Wiesenthal Centeret ikke kunne anses for part i sagen og dermed ikke var klageberettiget i forhold til statsadvokatens afgørelser.

Ved brev af 7. marts 2017 til Efraim Zuroff meddelte Rigsadvokaten, at fristen for at omgøre statsadvokatens afgørelser var udløbet den 2. januar 2017, hvorfor Rigsadvokaten ikke havde mulighed for at omgøre statsadvokatens afgørelser. Rigsadvokaten meddelte dog samtidig, at Rigsadvokaten havde foretaget en gennemgang af sagernes akter og statsadvokatens afgørelser og i den anledning havde indhentet en udtalelse fra statsadvokaten. Rigsadvokaten fandt efter sin gennemgang ikke grundlag for at ændre statsadvokatens afgørelser. Selvom det havde været muligt at omgøre statsadvokatens afgørelser, ville Rigsadvokaten således ikke have ændret afgørelserne. Rigsadvokaten oplyste som begrundelse herfor, at Rigsadvokaten var enig med statsadvokaten i, at der ikke er en formodning for, at de anmeldte personer havde begået strafbare forhold under deres ophold i Bobruisk-lejren i Hviderusland i efteråret 1942 til foråret 1943, ligesom der ikke er rimelig formodning for, at de pågældende har medvirket til at begå strafbare forhold under det nævnte ophold i lejren.

Sagerne er – såvel hos statsadvokaten som hos Rigsadvokaten – blevet vurderet ud fra de almindelige betingelser for tiltale-rejsning og fortsat efterforskning. Der er således blevet foretaget en helt konkret vurdering af, om der i de to konkrete sager måtte antages at være det til domfældelse fornødne bevis for, at de pågældende var skyldige i et eller flere strafbare forhold, og om yderligere efterforskning kunne forventes at føre til, at betingelserne for at rejse tiltale var til stede.”

Der henvises i øvrigt til Justitsministeriets samtidige supplerende besvarelse af spørgsmål nr. 502 og samtidige besvarelse af spørgsmål nr. 504 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg.